

ΕΡ. ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ

Κατοικίες του 18ου και 19ου αι. στον Ταξιάρχη Χαλκιδικής.

Ο Ταξιάρχης Χαλκιδικής, που πριν το 1928 ονομαζόταν Λόκοβη, είναι ένα χωριό κτισμένο στους Ν.Α. πρόποδες του Χολομώντα, με παλιά και πλούσια Ιστορία, άγνωστη όμως στους πολλούς.

Στο ορεινό αυτό χωριό σώζονται κατοικίες, μερικές μάλιστα χρονολογημένες, που ανήκουν στο 18ο ή 19ο αιώνα.

Η παλαιότερη είναι η μονόροφη κατοικία του Χ. Λυρτζή, όπου γεννήθηκε και έζησε τα παιδικά του χρόνια ο μακεδονομάχος Ι. Παρλιάρης, κτισμένη το 1776.

Της ίδιας εποχής είναι και η επίσης μονόροφη κατοικία της οικογενείας Κέκερη, που τώρα ανήκει στο Χ. Εάκη, γιατί η οικογένεια Κέκερη έκτισε νέο, διόροφο σπίτι γύρω στα 1850 το οποίο και σώζεται. Η μονόροφη όμως κατοικία έχει επιδιορθωθεί πρόσφατα και έχει αλλοιωθεί.

Η διόροφη κατοικία του Εμμ. Πατρώνη, διαστάσεων 13,8 μ.Χ 9,20 μ, είναι εξίσου παλιά και ορισμένα τμήματά της δεν έχουν υποστεί καμιά αλλοίωση από τότε που κτίσθηκε.

Πολύ παλιά είναι και η διόροφη κατοικία της οικογενείας Γ. Ζέλλιου, γιατί ο Γ. Ζέλλιος, γεννημένος το 1876 έλεγε ότι και ο παππούς του το βρήκε κτισμένο.

Το αρχοντικό Μπαμπόση διαστάσεων 12 μ.Χ 11 μ., κτισμένο πριν το 1850, διατηρείται σε άριστη κατάσταση και κατοικείται.

Η διόροφη κατοικία της οικογενείας Παπαγιάννη, μετέπειτα Παπαχρήστου, είναι κτισμένη το 1860, κατοικείται και δεν έχει υποστεί πολλές αλλοιώσεις.

Το αρχοντικό της οικογενείας Γεροχρήστου, διαστάσεων 13 μ Χ 11 μ., έχει κτητορική επιγραφή με ημερομηνία 1866.

Το αρχοντικό Παπανικολάου, διαστάσεων 12,80 μ.Χ 11 μ., είναι κτισμένο την ίδια εποχή και κατοικείται.

Η διόροφη κατοικία του Ι. Καμπνού έχει Κτητορική πλάκα με το έτος 1876.

-Το αρχοντικό του μακεδονομάχου Ι. Παπαπαύλου έχει κτητορική επιγραφή με το έτος 1888, διατηρείται σε άριστη κατάσταση και κατοικείται.

-Υπάρχουν και άλλα σπίτια του πέρασμένου αιώνα, και δίκαια ο Ταξιάρχης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ζωντανό μνημείο της λαϊκής αρχιτεκτονικής της Χαλκιδικής.

ΝΩΝ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Σπίτι στη Βάβδο

Αντικείμενο της εισήγησης αυτής είναι η αναζήτηση ενός πλαισίου έρευνας που θα επιτρέψει τον προσδιορισμό των παραγόντων ανάπτυξης των νεοελληνικών πόλεων.

Μέσα στο γενικό πλαίσιο των κηρύξεων, αναζητώνται υποθέσεις που θα επιτρέψουν την διερεύνηση του φαινομένου της αστικοποίησης.

Στο βαθμό που τόσο η προβληματική της ιστορικής έρευνας όσο και η αντίστοιχη της αστικής έρευνας βρίσκονται σε σημείο που απέχει ακόμα από την διατύπωση γενικά αποδεκτών θέσεων, οι θέσεις που αναπτύσσονται στην εισήγηση αυτή δεν αποτελούν παρά υποθέσεις εργασίας.-

Το θέμα αναφέρεται συγκεκριμένα στη κήρυξη ως έργου τέχνης κτηρίου ιδιοκτησίας Αννέτας Δημητριάδου στη Βάβδο".

ΚΟΡ. ΤΡΑΚΟΣΟΠΟΥΛΟΥ

Συμβολή στη μελέτη των Κολληγιικών της Χαλκιδικής

Τα κολληγόσπιτα ή κολλήγικα όπως συνηθίζεται να λέγονται στην Χαλκιδική τα σπίτια των μισθωτών εργασών των μετοχιών (αγροκτημάτων) των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους στην Χαλκιδική, βρίσκονται κτισμένα σε πολύ κοντινή σε αυτά περιοχή και αποτελούν σήμερα όπως εξ άλλου και τα υπόλοιπα κτίσματα που συγκροτούσαν ένα μετόχι σημαντικές και πολύτιμες ιστορικές μαρτυρίες.

Το υλικό που θα παρουσιαστεί βασίζεται κύρια σε επιτόπια έρευνα και σε περιγραφές των κατοίκων τριών χωρών της δυτικής περιοχής της Χαλκιδικής (Ν. Φώκεια, Ν. Τρίγλια, Ζωγράφος), που επιλέχθηκαν για τον σκοπό αυτό. Αν λάβουμε υπόψη την μεγάλη καταστροφή που έχουν υποστεί τα μετόχια μέχρι σήμερα— μερικά μάλιστα ολοκληρωτική— τα σπίτια αυτά των κολλήγων είναι από τα ελάχιστα που διασώζονται.

Πριν γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα κτίσματα αυτά είναι απαραίτητο να εξετασθεί σε γενικές γραμμές η λειτουργική και κοινωνική οργάνωση των μετοχιών. Η ύπαρξη όμως θα δούμε ομοιογενών κοινωνικών ομάδων ευνόησε την εφαρμογή της συλλογικής διαχείρισης του χώρου— όρος απαραίτητος και ιδιαίτερα εμφανής στην περίπτωση των κολλήγιων του μετοχιού του Ζωγράφου.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΠΡΟΒΑΤΑΚΗΣ

Ο Άθως και η Χαλκιδική απο τον 17ο-19ο αιώνα μέσα απο
Χαρακτικά έργα Τέχνης Ελλήνων και Ξένων Χαρακτών.

Στα πλαίσια μιας ευρύτερης έρευνας που επιχειρώ για τις χαρτο-
γραφήσεις της Χαλκιδικής και ιδιαίτερα του Άθω αντιμετώπισα μια σειρά
απο δυσεπίλυτα χαρτογραφικά προβλήματα αφού και τα ελάχιστα στοιχεία
αντίστοιχης έρευνας που έχουν δημοσιευθεί είναι σχεδόν λανθασμένα χρονο-
λογικά και χαρτογραφικά και δεν φωτίζουν την όλη προσπάθεια.

Έτσι επιχειρήσα μια πρώτη προσέγγιση στη χαρτογραφία της ευρύτερης
περιοχής της Χαλκιδικής με χρήσιμες και αποκαλυπτικές ταυτίσεις έχοντας
ως βάση τα σχέδια, τις ξυλογραφίες, τις χαλκογραφίες και τις λιθογραφίες
όπως και άλλα έργα τέχνης που βρήκα κατά την έρευνα.

Η έρευνά μου προσθέτει στο θέμα ενδιαφέροντα χαρτογραφικά και τοπω-
νυμικά στοιχεία και βεβαιώνει ότι η επιστημονική έρευνα σε χαλκογραφί-
ες και άλλα έργα τέχνης Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών της περιοχής της
Χαλκιδικής και κυρίως του Άθω, έχει μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης οι ο-
ποίες μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση πολλών προβλημάτων που συνδέον-
ται με την έρευνα του παρελθόντος. Τα νέα στοιχεία αυτά κρίνονται απαραί-
τητα για την σφαιρική αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων και κυρίως
για την κατανόηση των πολιτιστικών στοιχείων της ζωτικής περιοχής της
Χαλκιδικής και την τεκμηρίωση ιστορικών ή αφηγηματικών θεμάτων που
περιέχουν τα επί μέρους έργα. Αντίστροφα η υποβάθμιση των στοιχείων αυ-
τών οδηγεί συχνά τις έρευνες & μελέτες σε λανθασμένα ή μη ολοκληρωμένα
συμπεράσματα.

Ιδιαίτερα ο Άθως αγαπήθηκε πολύ απο ποικιλώνυμους καλλιτέχνες γεγο-
νός που βεβαιώνει ότι αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί το κυριώτε-
ρο πολιτιστικό κέντρο του νεώτερου ελληνισμού και ορθώνεται σαν σύμβολο
και πρόμαχος της ακραιφνούς ελληνικής, θεολογικής και φιλοσοφικής σκέ-
ψης.

Με βάση τέλος τη γνώση και την εντύπωση οι παραπάνω καλλιτέχνες
κατόρθωσαν με τα έργα τους την ψυχολογική μεταφορά των θεατών στον πλού-
σια εικονιζόμενο χώρο και γι' αυτό παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον για κά-
θε επιστήμονα ερευνητή και ιδιαίτερα για κάθε μύστη των εικαστικών ή
διακοσμητικών τεχνών.

ΓΕΡ. Ν. ΜΥΛΩΝΑ

Περίληψη της ανακοίνωσης

"Το τοπίο της Χαλκιδικής στους ζωγράφους
Γιώργο Παραλή και Φώνη Ζογλοπίτη".

Η διαπραγμάτευση του θέματος γίνεται με την σειρά που ακολουθεί:

- Α. Συνοπτική αναδρομή στην ελληνική τοπιογραφία του 19ου αι. και των αρχών του 20ου μέχρι την χρονική περίοδο της μαθητείας στη Σχολή Καλών Τεχνών του ζωγράφου Γιώργου Παραλή.
- Β. Παράθεση των τρόπων αντιμετώπισης του τοπίου της Χαλκιδικής από τους ζωγράφους Γ. Παραλή (α) και Φώνη Ζογλοπίτη (β). Κατάταξη της δουλειάς τους σε χρονικές περιόδους και παρουσίαση χαρακτηριστικών έργων τους.
- Γ. Βασικός σκοπός της ανακοίνωσης είναι η αντιπαράθεση του έργου δύο ζωγράφων οι οποίοι εμπνεύστηκαν από τον ίδιο τόπο και τον παρουσίασαν τελείως διαφορετικά ο ένας από τον άλλον.